

โครงการประชาสัมพันธ์สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

สโลแกน : พัฒนาทุกช่วงวัย สร้างคนไทย คนคุณภาพ

เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์ภายใต้โครงการ :

1. การพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย
2. การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. การส่งเสริมการเรียนรู้ในระบบทวิภาคี
4. การปลูกฝังคุณธรรม 5 ด้าน : พอเพียง วินัย สุจริต รับผิดชอบ อีกสาธารณะ
5. ประชาชนคนไทยได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม
6. การรักษาสุขภาพอนามัยแต่ละช่วงอายุ

ประเด็นสำคัญที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ : อาชีวะพันธุ์ใหม่

ความเป็นมา/ปัญหาเดิม

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2561 เห็นชอบในหลักการโครงการผลิตอาชีวะพันธุ์ใหม่ และบัณฑิตพันธุ์ใหม่ เพื่อสร้างกำลังคนที่มีสมรรถนะสูงสำหรับอุตสาหกรรม New Growth Engine ตามนโยบาย Thailand 4.0 และการปฏิรูปการอุดมศึกษาไทย (อาชีวะพันธุ์ใหม่ปี 2561 - 2565 และบัณฑิตพันธุ์ใหม่ปี 2561 - 2569) ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) เสนอ โดยในปี 2561 ได้อนุมัติงบประมาณ งบกลาง ในปี 2561 จำนวน 1,396 ล้านบาท เพื่อดำเนินโครงการดังกล่าว โดยตอบโจทย์ใหญ่ๆ ของประเทศ 3 ประการ คือ 1) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และ Thailand 4.0 2) แก้ปัญหาการขาดแคลนช่างฝีมือ ช่างที่มีทักษะขั้นสูง รวมถึงวิศวกรด้านต่างๆ โดยเฉพาะช่างอุตสาหกรรม ช่างเทคนิค และ 3) เพื่อตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากที่ผ่านมา ได้รับเสียงสะท้อนจากภาคอุตสาหกรรมว่าภาครัฐผลิตบุคลากรไม่ตรงตามความต้องการของตลาด และต้องฝึกงานเพิ่มเติมจึงจะสามารถปฏิบัติงานได้จริง

สำหรับเรื่องนี้ นับเป็นอีกหนึ่งวาระเร่งด่วนของประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตผู้สำเร็จการศึกษา ในสาขาที่เป็นความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะต้องผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชา ที่เป็นความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและสถานประกอบการในจำนวนที่เพียงพอ โดยให้ภาคอุตสาหกรรม หรือสถานประกอบการมาร่วมจัดการเรียนการสอนและร่วมประเมินผลสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษา เพื่อให้ ตรงตามความต้องการและสามารถรับเข้าทำงานได้ทันทีเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยเฉพาะอาชีพกลุ่มอุตสาหกรรมเดิม (First S curve) และอุตสาหกรรมอนาคต (New S Curve) ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือ New Growth Engine เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และรองรับสังคมผู้สูงอายุในอนาคต รวมทั้งเพื่อเป็นการประกันคุณภาพหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง

แนวทางที่ภาครัฐดำเนินการ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเสนอนโยบายด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับอาชีวศึกษาผลิตช่างเทคนิค สาขาวิชาต่างๆ ให้กับประเทศ และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับสูงให้กับประเทศ ร่วมกันจัดทำโครงการสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่และกำลังคนที่มีสมรรถนะเพื่อตอบโจทย์ภาคการผลิตตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาไทย เพื่อส่งเสริมให้วิทยาลัย/สถานศึกษาในสังกัด สอศ. และสถาบันอุดมศึกษาผลิตบุคลากร โดยมีขอบเขตของเนื้อหาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับอุปสงค์ของตลาดแรงงาน ภาคการผลิต ภาคอุตสาหกรรม โดยการจัดการศึกษาในรูปแบบทวิภาคี หรือ สหกิจศึกษาที่ใช้สถานการณ์จริงจากสถานประกอบการและชุมชน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะฝีมือควบคู่กับการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้มีสมรรถนะที่เป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการ รวมทั้งปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน เร่งรัดการพัฒนาอาจารย์ เพื่อผลิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยจัดทำเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ดังนี้

1. โครงการระดับอาชีวศึกษา (โครงการอาชีวะพันธุ์ใหม่) มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนอาชีวะพันธุ์ใหม่ที่เป็นช่างเทคนิค/นักเทคโนโลยีที่มีความชำนาญขั้นสูงตามนโยบาย Thailand 4.0 โดยในการดำเนินการ ผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการและอาจารย์มหาวิทยาลัยจะเข้ามาร่วมจัดการเรียนการสอน ในสถานที่ทำงาน (Work Integrated Learning) อย่างเข้มข้น มีความร่วมมือกับสถานประกอบการในประเทศ ที่ต้องการแรงงานที่มีฝีมือตรงกับความต้องการ และความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศในการ จัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรให้ได้มาตรฐานสากล มีการติดตาม ควบคุมคุณภาพการสอนตามแนวทาง Work Integrated Learning โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี นอกจากนี้ จะมีการอบรมครู ของมหาวิทยาลัยอาชีวศึกษาอย่างเข้มข้นเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนและประเมินผลนักศึกษาได้ อันจะเป็นการลดปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนที่มีคุณภาพสูงในอาชีวศึกษา

2. โครงการระดับอุดมศึกษา (โครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่ และกำลังคนที่มีสมรรถนะและศักยภาพสูง สำหรับการทำงานในอุตสาหกรรมใหม่สู่อุตสาหกรรมอนาคต (New S Curve) และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Growth Engines) ของประเทศ โดยมีแนวทาง การดำเนินงานที่หลากหลาย เช่น การปรับเปลี่ยนและ/หรือเพิ่มสมรรถนะและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่ ตอบโจทย์เฉพาะของสถานประกอบการและการพัฒนาส่วนบุคคลตามอัธยาศัย โดยมีการให้ใบรับรอง (Certificate) ที่เน้นรับผู้เข้าศึกษาเป็นบุคคลที่ทำงานแล้ว การบูรณาการทักษะชีวิตของสังคมดิจิทัลกับความรู้หลัก ในศาสตร์สาขาวิชาชีพ โดยการพัฒนาการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และการบูรณาการการเรียนการสอน ข้ามศาสตร์สาขาวิชาชีพให้แก่บัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

การดำเนินการโครงการอาชีวะพันธุ์ใหม่

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ในฐานะผู้รับผิดชอบหลักโครงการอาชีวะพันธุ์ใหม่ สอดคล้องตามแนวทางปฏิรูปอาชีวศึกษา ตามนโยบายของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ต้องการให้ผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาประเทศ โดยเป้าหมายของปฏิรูปอาชีวะคือการปรับปรุงหลักสูตรของอาชีวะให้มีคุณภาพระดับสูง เป็น หลักสูตรอาชีวะนักเทคโนโลยีพันธุ์ใหม่ หรือ ช่างอาชีวะระดับพรีเมียม และมีความเชื่อมโยงกับหลักสูตรของอุดมศึกษาซึ่งก็ต้องการปรับเช่นเดียวกัน สถาบันอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจะพิจารณาจากความพร้อมในมิติต่าง ๆ เช่น ความเข้มแข็งของหลักสูตร ศักยภาพของผู้สอน สถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน และเครือข่ายการทำงานกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งนี้ จะคัดเลือกสถาบันอาชีวะที่มีความพร้อม หรือทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมอยู่แล้วมานำร่องก่อน โดยรัฐบาลจะสนับสนุนงบประมาณจัดการศึกษารายหัวให้ ซึ่งแนวทางนี้จะคล้ายกับการผลิตแพทย์

หลักสูตรของอาชีวะพันธุ์ใหม่มี 5 สาขาวิชาที่มี degree ได้แก่ ระบบขนส่งทางราง ช่างอากาศยาน เมคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ หุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม โลจิสติกส์ ซึ่งพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) นอกจากนี้มีอีก 1 สาขาที่เป็น non-degree คือ เกษตรก้าวหน้า หรือ smart farming ซึ่งมีพัฒนาหลักสูตรกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และเตรียมพัฒนาให้เป็นหลักสูตร degree ผ่านการทำงานกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในส่วนของวุฒิบัตรจะมีทั้งหมด 120 หลักสูตร โดยมหาวิทยาลัยจะจัดการศึกษาให้กับแรงงานในสถานประกอบการ และผู้ที่ต้องการเพิ่มพูนทักษะและสมรรถนะ ซึ่งมีทั้งหมด 9 อุตสาหกรรม ได้แก่ ยานยนต์สมัยใหม่ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ เกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ แปรรูปอาหาร หุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม การบินและโลจิสติกส์ เชื้อเพลิงและเคมีชีวภาพ ดิจิทัล และการเพิ่มสมรรถนะ soft skill

จุดเด่นของอาชีวะพันธุ์ใหม่ ที่น่าสนใจคือ ใช้หลักสูตรและมาตรฐานที่เป็นสากล ซึ่งทุกหลักสูตร ที่เปิดสอนจะต้องมีมาตรฐานสากล โดยผ่านการตรวจสอบจาก 3 ฝ่าย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสถาบันการศึกษาที่เป็นคู่ทำวิวุฒิ ซึ่งมีทั้งสถาบันการศึกษาของไทย ประเทศญี่ปุ่น และจีน รวมถึง มจธ. ที่จะเข้ามาปรับหลักสูตรให้เป็นระบบ Work Integrated Learning (WIL) โดยให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติงานจริง ในสถานประกอบการไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของเวลาเรียน ทั้งนี้ การลงทุนต่อหัวของหลักสูตร degree จะเริ่มต้นที่ 60,000 บาท/คน/ปี สูงสุด 120,000 บาท/คน/ปี ส่วนหลักสูตร non - degree อยู่ที่คนละ 30,000 บาท

สำหรับสถานศึกษาสังกัด สอศ. ที่ร่วมเปิดสอน ดังนี้ **สาขาวิชาช่างอากาศยาน** ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิค (วท.) กลาง วท.สัตหีบ วท.คดอนเมือง วท.สมุทรปราการ วท.อุบลราชธานี และวิทยาลัยการอาชีพ (วก.) ขอนแก่น **สาขาวิชาเมคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์** ได้แก่ วท.พระนครศรีอยุธยา วท.มีนบุรี วท.สุรนารี (หลักสูตรต่อเนื่อง 5 ปี ตามมาตรฐาน KOSEN) วท.สุพรรณบุรี วท.สมุทรสงคราม วท.สมุทรสาคร วท.สระบุรี วท.พิบูลย์ วท.สัตหีบ **สาขาวิชาหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม** จำนวน 1 แห่ง วิทยาลัยเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ (ชลบุรี) (หลักสูตรต่อเนื่อง 5 ปี ตามมาตรฐาน KOSEN) **สาขาระบบขนส่งทางราง** จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ วท.บ้านไผ่ วท.สุราษฎร์ธานี วท.วาปีปทุม วท.ชลบุรี วท.พระนครศรีอยุธยา วท.หาดใหญ่ และวก.เกาะคา **สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์** จำนวน 1 แห่ง วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี **สาขาเกษตรก้าวหน้า (Smart Farming ระยะสั้น)** จำนวน 5 แห่ง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี(วชท)ลำพูน วชท.เชียงใหม่ วชท.เชียงราย วชท.พะเยา วชท.แพร่

ส่วน วิทยาลัยอาชีวะ จะสร้างคน 8,500 คนใน 5 ปี ที่ได้น้อยเพราะ มีวิทยาลัยอาชีวะ 400 แห่ง สมัครเข้าร่วม 60 แห่ง แต่ผ่านการคัดเลือกเพียง 27 แห่งเท่านั้น โดยจะบังคับให้ปรับหลักสูตรเป็นสากล เช่น หลักสูตรระบบราง ช่างอากาศยาน หุ่นยนต์ โลจิสติกส์ เป็นต้น ส่วน วิทยาลัยอาชีวะที่เหลือ (373 แห่ง) เป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาที่ต้องไปพัฒนาให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อที่จะเตรียมความพร้อมเข้าร่วมโครงการในระยะต่อไป จึงนับเป็นอีกหนึ่งโครงการดี ๆ ที่ กระทรวงศึกษาธิการ โดย สอศ. ผนึกกำลังกับทุกภาคส่วน ผลักดันการพัฒนา สมรรถนะกำลังคนครั้งสำคัญของประเทศ

การดำเนินการโครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่

โครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ เป็นโครงการที่ดำเนินการขึ้นเพื่อตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และ Thailand 4.0 โดยการมีวิสัยทัศน์ชัดเจน เพื่อยกระดับประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่เจริญยิ่งขึ้นไป โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ในหลวงรัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ นอกจากนี้ ยังขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มรายได้ของประชาชน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และนำพาประเทศหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางได้ในอนาคต

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในฐานะรับผิดชอบการสร้างบัณฑิตในระดับ อุดมศึกษา ได้ดำเนินโครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ในสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 23 แห่ง ตั้งแต่ในปี 2561 เป็นต้นมา โดยจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรประกาศนียบัตร (Non-degree) จำนวน 123 หลักสูตร และหลักสูตรระดับปริญญา (Degree) 99 หลักสูตร และในปี 2562 อยู่ระหว่างเตรียมการที่จะเปิดรับข้อเสนอจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อมเพื่อเข้าร่วมโครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่

โครงการนี้ มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วม 20 แห่ง 235 หลักสูตร แบ่งเป็น หลักสูตรประกาศนียบัตร 120 หลักสูตร อบรมคนที่ทำงานอยู่แล้วเป็นเวลา 6 เดือน ถึง 1 ปี เพื่อเพิ่มสมรรถนะจำนวน 52,899 คน ระดับปริญญาตรี 123 หลักสูตร จำนวน 62,727 คน เด็กแต่ละคนจะได้รับทุนจากรัฐบาลหัวละ 120,000 บาทต่อคนต่อปี

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในโครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ มีความแตกต่างไปจากการเรียนการสอนทั่วไป โดยได้ปรับหลักสูตรเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 50 ของเวลาเรียนปกติ เพื่อให้เกิดการบ่มเพาะความรู้และทักษะในสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการทำงานจริง ซึ่งแน่นอนว่าจะมีความแตกต่างจากการเรียนในห้องเรียนหรือในมหาวิทยาลัย รวมทั้ง มีการปรับหลักสูตรการเรียนรู้ มีการบูรณาการในหลากหลายศาสตร์ หลากหลายหน่วยงานเข้าด้วยกัน มีความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม ส่วนในด้านครูผู้สอนได้มีการกระตุ้นให้นักศึกษามีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ถ่ายทอดความรู้ ในขณะที่เดียวกันก็เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (ระหว่างภาคอุตสาหกรรมและภาคการศึกษา) ให้เกิดการคิดวิเคราะห์ มีการแสดงความคิดเห็น การถาม - ตอบ ตลอดจนเรียนจริงในสถานที่จริง มิใช่เรียนอยู่ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ จะทำให้เด็กเห็นปัญหาจากการทำงาน (Learning by Doing) เมื่อสั่งสมมากๆ ก็จะนำไปสร้างนวัตกรรมหรือออกแบบการเรียนการสอน พร้อมทั้งเกิดการท้าวใจร่วมกันได้ เมื่อเกิดการสั่งสมความรู้ วิธีการ และเทคนิคต่าง ๆ ก็จะช่วยสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ ปรับปรุงแก้ไขปัญหาจากการทำงานในสถานประกอบการได้จริง เพื่อให้ทันโลก ทันสมัย ทันเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของโลกในปัจจุบันรวมถึงในอนาคตด้วย

ในส่วนของโครงการสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม นับเป็นภารกิจหนึ่งของกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ที่จะต้องมีการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแล การวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมที่อยู่ในสังกัด กระทรวง หรือกำกับดูแลของรัฐมนตรี ซึ่งการวิจัยเพื่อการพัฒนา หรือ R&D (Research and Development) ถือเป็นหัวใจของโครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ เพราะต้องยอมรับความจริงว่า ภาคเอกชนต่างๆ อาทิ SMEs ในประเทศไทย ยังขาดความยั่งยืน เพราะขาดการวิจัยและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงขาดเครือข่ายความร่วมมือเพื่อนำไปสู่ การพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ ที่จะสามารถช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติได้

ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีบทบาทพื้นฐานด้านการสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อการต่อยอดวิจัย ไปสู่นวัตกรรมเชิงพาณิชย์ ที่ช่วยพัฒนาประเทศ ทั้งในส่วนของพัฒนาคุณวุฒิของอาจารย์มหาวิทยาลัย โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและวิจัยขั้นสูง การส่งเสริมและใช้ประโยชน์ทุนมนุษย์มากขึ้น และที่สำคัญคือ การส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรม ที่ทำงานเชื่อมโยงกับภาคเอกชนและภาคอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง

ที่มา : * เว็บไซต์กระทรวงศึกษาธิการ www.moe.go.th คอลัมภ์ ภารกิจ รมว.ศธ.

และ ภารกิจ รมช.ศธ.(นพ.อุดม คชินทร)

- <https://bit.ly/2loS48N> ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี
กรม.เห็นชอบโครงการผลิตอาชีพะพันธุ์ใหม่และบัณฑิตพันธุ์ใหม่
- <https://bit.ly/2XnqqkX> โครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ม.กรุงเทพ
- <https://bit.ly/2XSveff> โครงการสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่
- <https://bit.ly/31J4wlc> โครงการสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่
- <https://bit.ly/2RkvTn8> หลักสูตรบัณฑิตพันธุ์ใหม่

โครงการรณรงค์ใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และรู้เท่าทันสื่อ

สโลแกน : “ใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ รู้เท่าทันและเข้าใจ”

แนวคิดหลัก : เสพสื่ออย่างสร้างสรรค์ รู้เท่าทันสถานการณ์จริง เสพสื่อที่หลากหลายบนทางเลือกที่สร้างสรรค์ เพิ่มภูมิคุ้มกันความรู้เท่าทันสังคม

เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์ภายใต้โครงการ :

1. สร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับข่าวที่ก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบที่เกิดจากการเสพสื่อของกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน เช่น ถอดบทเรียนข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงของวัยรุ่นสังคมตะวันตกที่ก่อเหตุทำร้ายร่างกายในสถานศึกษา ถอดบทเรียนด้านผลกระทบจากข่าวเหตุการณ์ล่อลวงเด็กและเยาวชนไปล่วงละเมิดทางเพศ หรือนำเข้าสู่อบายมุขทั้งในและต่างประเทศ
2. การเสพสื่อให้มีความหลากหลาย สร้างภูมิคุ้มกัน และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น แนะนำสื่อออนไลน์อื่นๆ ที่เด็กและเยาวชนควรใช้เวลาในการเรียนรู้เพื่อเป็นทางเลือกการเสพสื่อให้มีความหลากหลาย สร้างภูมิคุ้มกัน และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
3. การเสพสื่ออย่างสร้างสรรค์ และรู้เท่าทัน
4. สร้างความตระหนักรู้ผลกระทบเชิงลบจากการแชร์ข่าวเท็จ ข่าวจริง ในประเด็นร้อนในสังคม เช่น ผลกระทบเชิงลบจากศึกะนองในการสร้าง บอกรู้ หรือพฤติกรรมใดๆก็ตามที่ส่งเสริม hate speech ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคนในสังคมในเชิงลบกับกลุ่มบุคคล สถาบัน อันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ
5. การพิจารณา วิเคราะห์ แยกแยะ ตรวจสอบข่าวลวง ข่าวเท็จ และข่าวจริงได้ เช่น ถอดบทเรียนผลกระทบเชิงลบที่เกิดจากการรับข้อมูลบิดเบือนแล้วนำไปสู่การปฏิบัติจนก่อให้เกิดผลเสียตามมา เช่น ข้อมูลด้านสุขภาพ ข้อมูลการเงินที่มีการฉ้อโกง

ประเด็นสำคัญภายใต้โครงการ

ประเด็นที่ 1 พบ.ว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (นำเสนอในมุมมองประโยชน์ เช่น คุ้มครอง ร้องเรียน และบทลงโทษ สำหรับผู้กระทำผิด)

ประเด็นที่ 2 ผลกระทบจากการเสพสื่อ แบ่งเป็น

- เยาวชน : การใช้สื่อกลั่นแกล้งผู้อื่น ผลกระทบ + วิธีป้องกัน
- ประชาชนทั่วไป : ส่งสร้าง และส่งข่าวลวง ข่าวปลอม ผลกระทบ + วิธีป้องกัน
- ผู้สูงอายุ : การแชร์ ส่งต่อข้อมูลโดยไม่ตรวจสอบ ผลกระทบ + วิธีป้องกัน
- แหล่งข้อมูล และแหล่งตรวจสอบข้อมูล แบ่งออกเป็น ด้านข่าวสาร เช่น Line@ข่าวจริงประเทศไทย ด้านสุขภาพ เช่น เพจกระทรวงสาธารณสุข (ตรวจสอบข้อมูล) ด้านการเงิน (ตรวจสอบข้อมูล) ร้องเรียน ศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ประเด็นที่ 1 พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์

สถานการณ์พฤติกรรมสารสนเทศของประเทศไทย

พัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาได้เคลื่อนเข้าสู่ยุคสื่อหลอมรวม (Convergent Media) ซึ่งมีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตและการสื่อสารของคนในสังคม โดยอินเทอร์เน็ตได้เปลี่ยนรูปแบบการสื่อสารแบบดั้งเดิมในโลกแห่งความเป็นจริงไปสู่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโลกเสมือนจริง (Virtual World) ก่อให้เกิดยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดนและทำให้คนจำนวนมากทั่วโลกมีการดำเนินชีวิตทั้งในสังคมของโลกแห่งความเป็นจริงและสังคมแห่งโลกเสมือนจริง ผลจากความก้าวหน้าของระบบอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีการสื่อสาร ก่อให้เกิดนวัตกรรมทางสังคม คือ เครือข่ายสังคมใหม่ หรือ “สังคมออนไลน์” (Online Society) หรือ “สังคมเสมือน” (Virtual Society) หรือ “เครือข่ายสังคมออนไลน์” (Social Network)

ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมา คือ ประชากรไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเด็กและเยาวชน มีการใช้อินเทอร์เน็ต ที่มากเกินไปจนทำให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษา สภาพสังคม ทำให้เสียเวลา เสียสุขภาพขาดสัมพันธภาพที่ดีกับคน ในครอบครัว เพื่อนฝูง และหน้าที่การงาน บางคนมีอาการหนักเช่นเดียวกับติดยาเสพติด เรียกว่า ภาวะติดอินเทอร์เน็ต (Internet Addiction Disorder หรือ IAD) ซึ่งเป็นปัญหาทางพฤติกรรมและจิตใจ จากข้อมูลผลสำรวจสุขภาพเด็กไทยวัย 6 - 25 ปี พ.ศ. 2556 พบว่าปัญหาการติดเกมเป็น 1 ใน 3 ของปัญหาใหญ่ในสังคมไทยที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจสูงมากโดยพบว่า เด็กแต่ละคนมีค่าใช้จ่ายในการเล่นเกมนเฉลี่ย 1,160 บาท ต่อเดือน และจากผลสำรวจของสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต พบว่า พ.ศ. 2556 มีเด็กติดเกมมากถึง 2.7 ล้านคน จากจำนวนเด็ก 18 ล้านคน จึงถือได้ว่าปัญหาเด็กติดเกมในปัจจุบันกำลังอยู่ในขั้นวิกฤติ และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทุกปี

นอกจากปัญหาเด็กติดเกมแล้ว ยังมีเรื่องภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cybersecurity) รูปแบบต่างๆ ที่เป็นวาระระดับชาติ เนื่องจากโลกออนไลน์เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของโลกในยุคดิจิทัล ซึ่งอินเทอร์เน็ตถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่ช่วยอำนวยความสะดวกทั้งในชีวิตประจำวันของผู้คนทั่วไป การดำเนินธุรกิจของเอกชน ตลอดจนการทำงานของภาครัฐ ทำให้มีข้อมูลต่าง ๆ จำนวนมากที่ไหลเวียนอยู่บนโลกออนไลน์ ทั้งข้อมูลทั่วไป ข้อมูลที่เป็นความลับ ไปจนถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงระดับประเทศ ซึ่งหากข้อมูลเหล่านี้รั่วไหลออกไปอยู่ในมือของกลุ่มผู้ไม่หวังดี ก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายแบบที่ไม่สามารถประเมินค่าได้

นอกจากนี้ ยังมีในเรื่องของข่าวปลอม (Fake news) ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งประชาชนผู้เสพสื่อยังไม่อาจแยกแยะคุณภาพของสื่อ ยังไม่เข้าใจจริยธรรมของสื่อ ทำให้มีประชาชนจำนวนมากสนับสนุนสื่อที่ไม่มีมาตรฐานด้านคุณภาพ ทำให้การแก้ไขสื่อให้ทำงานอย่างมีคุณภาพเป็นเรื่องที่ยาก เพราะสื่อจะนำเสนอเรื่องราวข่าวสารที่ประชาชนผู้เสพสือนิยม นอกจากนี้ ข้อมูลและข่าวสารที่เพิ่มมากขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นโทษหรือไม่เป็นประโยชน์ อาทิ ข่าวลวง และข่าวปลอมซึ่งแพร่กระจายรวดเร็วกว่าข่าวจริงถึง 100 เท่า

การแก้ไขปัญหของรัฐบาล

รัฐบาลได้ออกนโยบายแก้ไขปัญหในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านสังคม หน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมประชาสัมพันธ์ กสทช. กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงดิจิทัลฯ ได้รณรงค์ให้ความรู้ประชาชนเลือกรับสื่ออย่างสร้างสรรค์และรู้เท่าทันสื่อ เช่น การรณรงค์ให้ความรู้เท่าทันสื่อของประชาชน ช่องทางการตรวจสอบข่าวปลอมผ่าน Line@ข่าวจริงประเทศไทย การบรรจุหลักสูตรเรื่องการรู้เท่าทันสื่อในหลักสูตรการศึกษา การกำเนิดตำรวจไซเบอร์ เป็นต้น

ด้านกฎหมาย หน่วยงานภาครัฐได้มีการบังคับใช้กฎหมาย พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงจากฉบับ พ.ศ. 2550 เพื่อให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและพฤติกรรมของประชาชนมากขึ้น ซึ่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีรายละเอียดที่สำคัญเกี่ยวกับการ Hack ระบบคอมพิวเตอร์ การแฮร์ และส่งต่อข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ และขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

การกระทำ	รายละเอียด	มาตรา	จำคุก	โทษปรับ
Hacking ระบบคอมพิวเตอร์	เข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันที่มีใช้ไว้สำหรับตนโดยมิชอบ	มาตรา 5	ไม่เกิน 6 เดือน	ไม่เกิน 10,000 บาท
Hacking ข้อมูลคอมพิวเตอร์	เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงที่มีใช้ไว้สำหรับตน	มาตรา 7	ไม่เกิน 2 ปี	ไม่เกิน 140,000 บาท
รู้ Password แล้วเปิดเผย เช่น Key logger	รู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น และนำไปเปิดเผยโดยมิชอบ	มาตรา 6	ไม่เกิน 1 ปี	ไม่เกิน 20,000 บาท
แอบดักข้อมูลระหว่างส่ง เช่นดัก Email	การกระทำโดยมิชอบโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับข้อมูลของผู้อื่นที่อยู่ในระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์	มาตรา 8	ไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 60,000 บาท
แก้ไขข้อมูลคอมพิวเตอร์ผู้อื่น เช่น การปล่อย / ฝัง Malware	ทำให้เสียหาย ทำลายแก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นทั้งหมดหรือบางส่วน	มาตรา 9	ไม่เกิน 5 ปี	ไม่เกิน 100,000 บาท
รบกวนระบบคอมพิวเตอร์ เช่น Ddos	ขัดขวางการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น	มาตรา 10	ไม่เกิน 5 ปี	ไม่เกิน 100,000 บาท

การกระทำ	รายละเอียด	มาตรา	จำคุก	โทษปรับ
จำหน่าย เผยแพร่ ชุดคำสั่ง เช่น จำหน่าย Virus Malware	จำหน่าย/เผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือกระทำความผิดฐานต่างๆ	มาตรา 13	ไม่เกิน 1 ปี	ไม่เกิน 20,000 บาท
ก่อให้เกิด ความรำคาญ SPAM ปกปิดแหล่งที่มา ก่อความรำคาญ / ไม่ให้ปฏิเสธ การตอบรับ	ส่งข้อมูลหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้อื่นโดยปกปิดที่มา เป็นเหตุให้รบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น	มาตรา 11	-	ไม่เกิน 100,000 บาท
นำเข้า เผยแพร่ส่งต่อ ข้อมูลคอมพิวเตอร์	บิดเบือน ปลอม เท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหาย แก่ประชาชนด้วยเจตนาทุจริต หลอกลวงต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง	มาตรา 14	ไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 60,000 บาท
นำเข้า เผยแพร่ส่งต่อ ข้อมูลคอมพิวเตอร์	ที่เป็นเท็จโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษา ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ สาธารณะเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ก่อให้เกิดความตระหนก แก่ประชาชน	มาตรา 14	ไม่เกิน 5 ปี	ไม่เกิน 100,000 บาท
เผยแพร่ภาพ จากการ ติดต่อภาพ	นำภาพของผู้อื่นที่เกิดจากการสร้างตัดต่อ เติม ดัดแปลง ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียด / ภาพของผู้ตาย	มาตรา 16	ไม่เกิน 3 ปี	ไม่เกิน 200,000 บาท

ที่มา : สำนักพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (<https://bit.ly/2M4KAvy>)

ผลเชิงประจักษ์ของการแก้ไขปัญหา/กรณีศึกษา

ดาราวิวสินค้าเครื่องสำอางยี่ห้อหนึ่งผ่าน Social mediaกรณีดาราวิวสินค้าในเครือเครื่องสำอางยี่ห้อหนึ่ง ซึ่งเป็นเวชสำอางที่ผลิตโดยการปลอม อย. ติดเครื่องหมายการค้าผิดประเภท และผลิตอาหารเสริมไม่ได้คุณภาพเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ถูกออกหมายเรียกเข้ามาให้ปากคำเนื่องจากอาจเข้าข่ายความผิด 3 ข้อหา ซึ่งรวมถึง พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 (1) ข้อนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ซึ่งอัยการได้สั่งฟ้องเจ้าของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในข้อหา ร่วมกันฉ้อโกงประชาชน/ ร่วมกันนำเข้าสู่ข้อมูลอันเป็นเท็จ/ ร่วมกันจำหน่ายเครื่องสำอางปลอม เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 ส่วนดาราคนอื่น ๆ รอความคืบหน้าต่อไป

ตึกเอียงกรณีที่มีชายหนุ่มคนหนึ่งถ่ายรูปตึกที่มีลักษณะเอียงๆ พร้อมโพสต์ข้อความประมาณว่า ตึกทรุดตัว ลงบนเฟซบุ๊ก เลยทำให้เกิดเป็นประเด็นที่หลายคนตกอกตกใจไปกันใหญ่ แต่ต่อมาก็มีการเปิดเผยว่า ตึกที่เห็นนั้นเป็นเพียงดีไซน์ของตึกที่ตั้งใจจะให้เอียงแบบนั้นอยู่แล้ว เลยทำให้เจ้าของโพสต์ถูกตำรวจเรียกสอบสวน เพราะเข้าข่ายความผิดพ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ม.14 (2) นำข้อความเท็จเข้าระบบคอมพิวเตอร์ อันเป็นเท็จก่อให้เกิดความตื่นตระหนก

ประโยชน์ (ต่อใคร/อย่างไร)

1. ประชาชนได้รับความคุ้มครองทั้งเรื่องการคุกคามทางออนไลน์จากผู้ไม่หวังดี และลดผลกระทบจากข่าวปลอม
2. สังคมได้รับการดูแลเรื่องเนื้อหาที่ผิดกฎหมายและเรื่องที่กระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศและการก่อการร้าย
3. ให้ความคุ้มครองภาคธุรกิจและปกป้องรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลไม่ให้ถูกโจรกรรมข้อมูลต่างๆ ของประชาชนและแฮกระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ รวมทั้งลดการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาทางออนไลน์คุ้มครองเจ้าของแบรนด์ต่างๆ ไม่ให้ถูกละเมิด

ที่มา : พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

(<https://bit.ly/2q35P4p>)

ประเด็นที่ 2 ผลกระทบจากการเสฟสื่อ

ประเด็นที่ 2.1 เยาวชน : การใช้สื่อกลั่นแกล้งผู้อื่น

ประเด็นที่ 2.2 ประชาชนทั่วไป : ส่งสร้าง และส่งข่าวลวง ข่าวปลอม

ประเด็นที่ 2.3 ผู้สูงอายุ : การแชร์ ส่งต่อข้อมูลโดยไม่ตรวจสอบ

ประเด็นที่ 2.1 เยาวชน : การใช้สื่อกลั่นแกล้งผู้อื่น

สถานการณ์ Cyberbullying ในประเทศไทย

Cyberbullying คือ การรังแกในรูปแบบการด่าทอ กล่าวหา ใช้ถ้อยคำเสียดสี ต่อว่าผู้อื่น โดยใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ ฯลฯ เชื่อมต่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม แชน หรือเว็บไซต์ต่างๆ เป็นเครื่องมือในการรังแกและกลั่นแกล้งกัน โดยเป็นการเฉพาะเจาะจงบุคคลเป้าหมาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการรังแกที่ต่อเนื่อง ไม่ใช่แค่ครั้งเดียวจบ

การกระทำแบบนี้จะเกิดขึ้นได้บ่อยกว่าการกลั่นแกล้งกันทั่วไป สามารถเกิดขึ้นได้ตลอด 24 ชั่วโมง เพราะในโลกออนไลน์นั้น ผู้รังแกไม่ได้เผชิญหน้ากับคู่กรณีจริงๆ และในโลกออนไลน์ การกระจายข้อมูลข่าวสารนั้นแพร่กระจายไปได้เร็วมาก นั้นหมายความว่าอาจทำให้ฝ่ายที่ถูกรังแกอับอายขายหน้า หรือทนไม่ได้ จนกลายเป็นปัญหาบานปลาย

เด็กไทย 45% มีประสบการณ์เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งทางโลกไซเบอร์อย่างน้อย 1 ครั้ง ซึ่งมากกว่าประเทศอย่างสหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่นถึง 4 เท่า (ผลการวิจัยขั้นต้น (preliminary) เรื่อง “ความชุกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ ในระดับชั้น ม.1 - 3” ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล)

ที่มา: กรมสุขภาพจิต (<https://bit.ly/2E6RzQ2>)

รูปแบบของการรังแกกันผ่านโลกไซเบอร์

1. การโจมตีด่าทอกันผ่านอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ ได้แก่ การด่าทอ หรือพูดจาเสียด การนินทาผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือมีสายโทรศัพท์นิรนามโทรมาด่าเพื่อความสะใจ
2. การคุกคามทางเพศออนไลน์ ได้แก่ การพูด หรือบีบบังคับให้มีการแสดงกิจกรรมทางเพศผ่านกล้องหรือเว็บแคม และส่งรูปภาพหรือวิดีโอในลักษณะโป๊ เปลือย โดยที่ผู้รับไม่ต้องการ
3. การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น ได้แก่ การขโมยรหัสผ่านบัญชีของผู้อื่นมาใช้แอบอ้างชื่อของผู้อื่นเพื่อให้ร้าย ด่าทอ หรือกระทำการประสงคร้าย รวมถึงสวมรอยในเครือข่ายสังคมของผู้อื่นเพื่อสร้างความเสียหายในรูปแบบต่างๆ
4. การแบล็คเมลกัน ได้แก่ การนำข้อมูลส่วนตัวความลับของผู้อื่นในรูปแบบข้อความภาพหรือวิดีโอ ไปเผยแพร่ การใส่ร้ายป้ายสีผู้อื่น เช่น การนำภาพเพื่อนแบบหลุด ๆ ไปแสดงความคิดเห็นอย่างสนุกสนาน หรือตัดต่อรูปภาพแล้วใส่ข้อความที่ก่อให้เกิดความเสียหาย

5. การหลอกลวงออนไลน์ ได้แก่ การโฆษณาหลอกลวงให้หลงเชื่อ เพื่อจำหน่ายสินค้าลอกเลียนแบบ หลอกลวงให้มีการโอนเงินในลักษณะต่าง ๆ รวมถึงการหลอกลวงด้วยการนัดเจอกันในขณะที่อีกฝ่ายไม่ยินยอม

6. การสร้างกลุ่มเพื่อโจมตีบุคคลที่ตัวเองไม่ชอบ ได้แก่ การสร้างกลุ่มในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อโจมตีเพื่อนที่ตนเองไม่ชอบ หรือบุคคลมีชื่อเสียงที่ตนไม่ชอบอย่าง เช่นดารานักแสดง หรือนักการเมือง เป็นต้น
ที่มา : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประเด็นที่ 2.2 ประชาชนทั่วไป : ส่งสร้าง และส่งข่าวลวง ข่าวปลอม

สถานการณ์/สภาพปัญหา Fake News ข่าวลวง/ข่าวปลอม

พฤติกรรมและการเสพสื่อของประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงจากอดีตที่จะนิยมเสพข่าวจากสื่อหลัก เช่น สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ เป็นส่วนใหญ่ แต่ในปัจจุบันประชาชนหันมาเสพข่าวจากสื่อออนไลน์มากขึ้น เนื่องจากข่าวในสื่อออนไลน์สามารถตอบโจทยเรื่องความง่าย สะดวก ความรวดเร็วได้ดี และสามารถแบ่งปันข่าวสารให้กับคนจำนวนมากได้ ในปัจจุบันผู้รับสารจึงสามารถเป็นผู้ส่งสารได้เช่นกัน จึงทำให้เกิดข่าวลวงเพิ่มมากขึ้น และสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว ในบทความงานวิจัยเรื่องข่าวลวงของ กสทช. ได้ให้นิยามของข่าวลวงไว้ ดังนี้

“ข่าวลวง” หมายความว่าข่าวที่มีเนื้อหาอันเป็นเท็จ หลอกลวง หรือข่าวสร้างสถานการณ์ รวมถึงการเขียนข่าว ที่ได้รับการสนับสนุนอย่างปิดบังหรือแอบแฝง ซึ่งนำเสนอในสื่อสังคมและแพลตฟอร์มออนไลน์อื่นๆ

ประเภทของข่าวลวง

สถาบัน London School of Economics and Political Science ได้แบ่งประเภทข่าวลวง ดังนี้ (บทความงานวิจัย กสทช.)

1. เนื้อหาที่สร้างขึ้น (Fabricated content) เป็นเนื้อหาข่าวที่เท็จทั้งหมด เป็นขั้นที่รุนแรงที่สุดของ Fake News เช่นการปลอมเป็นสำนักข่าวใดข่าวหนึ่งแล้วเผยแพร่ข่าวปลอมทั้งหมด

2. เนื้อหาที่มีการจัดการ (Manipulated content) เป็นเนื้อหาข่าวที่มีการบิดเบือนจากข้อเท็จจริง หรือ เป็นการสร้างขึ้นจากจินตนาการ เช่น พาดหัวข่าวที่ต้องการสร้างเนื้อหากระตุ้นอารมณ์เพื่อเรียกร้อง ความสนใจจากผู้อ่าน หรือผู้ชม หรือที่เราเรียกว่า “พาดหัวเรียกแขก” (Click bait) ฯลฯ รวมถึงการตัดต่อภาพ, เสียง, วิดีโอ หรือแม้กระทั่งการเอา logo ของสำนักข่าวที่น่าเชื่อถือมาใส่ ตัวอย่างของ Manipulated Content ก็เช่น การตัดต่อ สร้างเรื่อง ตัดแปะ

3. เนื้อหาแอบอ้าง (Imposter content) เป็นการแอบอ้างแหล่งข่าวที่แท้จริง เช่น การใช้ชื่อหรือ แบนด์ขององค์กรที่น่าเชื่อถือหรือมีชื่อเสียง แล้วอ้างว่าคนนั้นกล่าวไว้ว่า, นายกล่าวไว้ว่า หรือ คนนั้นคนนี้เคยกล่าวไว้ว่า แต่จริงๆ แล้ว เป็นการที่คนทำคอนเทนต์หรือคนเขียนข่าวคิดขึ้นมาเอง ซึ่งเป็นการสร้างความเข้าใจผิดและความขัดแย้งในระดับวงกว้างได้

4. เนื้อหาหลอกลวง (Misleading content) เป็นการใช้ข้อมูลเพื่อหลอกลวงให้หลงเชื่อ อาทิ การนำเสนอความเห็นในรูปของข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นการเขียนข่าวหรือทำคอนเทนต์โดยจงใจให้เข้าใจผิด หรือการใช้คำอย่างหนึ่งเพื่ออธิบายอีกอย่างหนึ่ง พอโดนจับได้ก็จะอ้างว่าก็เข้าใจผิดเอง โดยวัตถุประสงค์คือ ขวนเชื่อ หรือหวังผลทางการเมือง ตัวอย่างของคอนเทนต์ Misleading เราจะพบเห็นได้บ่อยกับพวกข่าวการเมือง

5. บริบทปลอมในการเชื่อมโยง (False context of connection) เป็นเนื้อหาที่ถูกตัดตามข้อเท็จจริง อาทิ การพาดหัวข่าวในบทความไม่ได้สะท้อนเนื้อหาของข่าวจริง ตัวอย่างของคอนเทนต์ที่เป็น False Connection ก็เช่น “น้ำมะนาวรักษาโรคมะเร็ง” หรือบทความที่ขบขันว่า “งานวิจัยเผย...” แล้วกลายเป็นว่าโยงไปขายของ แต่อย่างไรก็ตาม False Connection จะยังไม่เป็นการหวังผลหรือชวนเชื่อในระดับสังคมวัฒนธรรมหรือการเมือง

6. การเสียดสีและล้อเลียน (Satire and parody) เป็นการนำเสนอข่าวในลักษณะที่ซ้ำกันในลักษณะที่เหมือนเป็นข้อเท็จจริงแต่เป็นข่าวลวง อย่างไรก็ตาม ข่าวประเภทนี้มักจะถูกถือว่าเป็นข่าวลวง ประเภทหนึ่ง ซึ่งอาจไม่ได้หลอกผู้อ่านอย่างตั้งใจ แต่ต้องการเสียดสีและล้อเลียนมากกว่า

หลายครั้งมีการการรื้อชีวิตหรือ แชรข้อมูลที่ตนรับรู้ตามๆ กันมาจากการเห็นพาดหัวก่อน แต่ไม่มีการคลิกเข้าไปอ่านต่อ ทำให้ข่าวลวงนั้นยิ่ง แพร่กระจายจนไม่เหลือพื้นที่ให้กับข่าวจริง สิ่งสำคัญคือการสร้างวลีพาดหัวให้น่าตื่นเต้นเพื่อหวังให้คนแชร์ซ้ำๆ ทำให้ไม่รู้ว่แหล่งข่าวแท้จริงนั้นมาจากที่ใด ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดแหล่งข่าวลวงจำนวนมากที่พยายามสร้างสรรค์ ข่าวที่คนชอบ หรือสร้างข่าวลวงขึ้นมา ไม่ว่าจะลวงทั้งหมดหรือลวงเพียงบางส่วน เพื่อให้เกิด การแพร่กระจายของข่าวสารในวงกว้างจำนวนมาก เพื่อหวังผลในเรื่องของรายได้โฆษณาที่มากขึ้นตามไปด้วย ในอดีตข่าวลวงส่วนใหญ่มักพบมากในเนื้อหาด้านสุขภาพ แต่เมื่อวงการสื่อเปลี่ยนแปลงไป ข่าวลวงเริ่มพัฒนาเป็นข่าวการเมืองหรือข่าวสังคม ซึ่งปัญหาที่เกิดจากข่าวลวงส่งผลให้ปัจจุบันประชาชน สถาบันทางการเมือง และสังคมถูกปลุกปั่นเพิ่ม มากขึ้นเรื่อยๆ

ประเด็นที่ 2.3 ผู้สูงอายุ : การแชร์ ส่งต่อข้อมูลโดยไม่ตรวจสอบ

สถานการณ์/สภาพปัญหา

ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มใหม่ที่เริ่มเสพข้อมูลต่างๆ ผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งในสื่อสังคมออนไลน์ มีการส่งต่อข้อมูลข่าวสารอย่างแพร่หลาย ซึ่งบางครั้งข้อมูลที่ส่งต่อเป็นข้อมูลเท็จ สร้างความตื่นตระหนกและผลกระทบในวงกว้าง อีกทั้งยังมีการสร้างข่าวปลอมขึ้นมาหลอกให้คนคลิกเข้าไปอ่าน เพื่อหวังรายได้จากการโฆษณา หรือที่พบเห็นบ่อยครั้งคือการแชร์ การแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพซึ่งเป็นข้อมูลที่บิดเบือนจากความข้อเท็จจริงทางการแพทย์ โดยกลุ่มผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะหลงเชื่อข้อมูลเหล่านี้ทันทีและแชร์ข้อมูลต่อกับกลุ่มเพื่อนโดยไม่ได้ตรวจสอบเช็คข้อมูลก่อนว่าเป็นเรื่องจริงหรือไม่

การแก้ไขปัญหาคือผลกระทบจากการเสพสื่อของรัฐบาล

Cyber Bullying

เนื่องจากการกลั่นแกล้งกันผ่านโลกออนไลน์เป็นการกระทำที่สามารถเกิดขึ้นได้ง่ายและบ่อยกว่าการกลั่นแกล้งกันทั่วไป สามารถเกิดขึ้นได้ตลอด 24 ชั่วโมง อีกทั้งยังสามารถกระจายข้อมูลข่าวสารนั้นแพร่กระจายไปได้เร็วมาก ซึ่งทำให้ผู้ถูกรังแกได้รับความอับอายและมีผลกระทบมากกว่าการกลั่นแกล้งกันทั่วไป รัฐบาลให้ความสำคัญกับเรื่องนี้โดยมีการจัดทำแผนปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชนซึ่งกรมประชาสัมพันธ์ก็จัดโครงการประชาสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปในด้านนี้ คือ โครงการรณรงค์ใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์และรู้เท่าทันสื่อ โดยมีเป้าประสงค์จะสร้างจิตสำนึกในการเสพสื่อ

และการใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่สื่อออนไลน์มาใช้ให้เกิดผลกระทบในเชิงลบต่อตนเองหรือสังคม ผ่านโครงการรณรงค์ให้ประชาชนบริโภคสื่อที่มีคุณภาพและมีคุณค่า โดยมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของสปอต สกู๊ป รายการ ทั้งวิทยุและโทรทัศน์ ทั้งยังมีสื่อกิจกรรม โดยมีการจัดสัมมนาเรื่อง “การรู้เท่าทันสื่อ” ให้แก่เยาวชนในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัย ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด โดยเชิญเน็ตไอดอล หรือ celebrity มาถ่ายทอดแนวคิด ประสบการณ์ ที่เกี่ยวกับ cyber bullying และข่าวลวง (Fake News) เพื่อกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกให้เด็กๆ และเยาวชนรู้จักใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ รู้เท่าทันสื่อและข้อมูลข่าวสารในโลกออนไลน์

ข่าวลวง/ข่าวปลอม (Fake News)

สื่อหลัก

ในส่วนของสื่อหลักเช่น สื่อโทรทัศน์ และสื่อวิทยุ มีหน่วยงานของภาครัฐในการควบคุมดูแล คือ กสทช. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลความเหมาะสมของเนื้อหาการออกอากาศและสามารถสั่งพักหรือถอดถอนใบอนุญาตการออกอากาศของกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการวิทยุคมนาคม นั้นได้ รวมทั้งส่งเสริมสิทธิและรับเรื่องร้องเรียนของประชาชนหรือผู้บริโภค หากสถานีโทรทัศน์หรือสถานีวิทยุกระจายเสียงใดเผยแพร่เนื้อหาการออกอากาศ ที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ ก็อาจมีการพักหรือถอดถอนใบอนุญาตการออกอากาศ เช่น กรณีที่ กสทช. สั่งพักใบอนุญาต ของดิจิทัลทีวีช่องหนึ่งให้หยุดออกอากาศชั่วคราว เนื่องจากการนำเสนอรายการข่าวหลายรายการ ที่มีลักษณะก่อให้เกิดความสับสน ยั่วยุ ปลุกปั่นให้เกิดความขัดแย้งหรือสร้างความแตกแยกในราชอาณาจักร เป็นต้น

สื่อออนไลน์

ในส่วนของสื่อออนไลน์ เนื่องจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเป็นไปได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมาก จึงทำให้เป็นเรื่องยากต่อการควบคุม แต่ในทางกฎหมายก็มี พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 หรือ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ที่ถูกตราขึ้นมาเพื่อรับมือกับปัญหานี้ การกระทำที่ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ กำหนดให้เป็นความผิด มีทั้งการกระทำต่อระบบคอมพิวเตอร์ เช่น เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้รับอนุญาต การดักข้อมูล การรบกวนระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 5 - 13 หรือที่เรียกว่า “ความผิดต่อระบบ” นอกจากนี้ยังมี “ความผิดเกี่ยวกับเนื้อหา” ซึ่งระบุไว้ตั้งแต่ มาตรา 14 - 16 โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการ โปสต์ การไลค์ หรือการแชร์ ข่าวปลอม หรือข่าวลวง ก็เป็นประเด็นที่ยังคลุมเครือว่ามีความผิดหรือไม่ ซึ่งความจริงแล้ว พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ มาตรา 14 ที่ระบุไว้ว่า “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 หรือทั้งจำ ทั้งปรับ” ประกอบด้วย

1. โปสต์หรือแชร์ข้อมูลที่เป็นเรื่องเท็จหรือปลอมแปลงข้อมูลอันทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย
2. โปสต์หรือแชร์ข้อมูลอันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ เช่น โปสต์ว่าจะมีระเบิดที่นั่น หรือโปสต์ข้อความที่ทำให้ประชาชนตื่นตระหนกตกใจ
3. โปสต์หรือแชร์ข้อมูลอันเป็นเท็จ ที่เป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญา กรณีนี้รวมถึงการหมิ่นเบื้องสูงด้วย
4. โปสต์หรือแชร์ข้อมูลลักษณะลามกที่ประชาชนทั่วไปนั้นสามารถเข้าถึงได้

การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เรื่องโทษจากการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ให้รับทราบในวงกว้าง ก็จะสามารถช่วยลดเรื่องของการกระทำความผิดอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชนหรือผู้สูงอายุซึ่งใช้สื่อ โซเชียล เช่น เฟซบุ๊กไลน์ ยูทูป แต่ขาดความรู้เรื่องนี้

การสร้างภูมิคุ้มกัน

เหนือสิ่งอื่นใด การสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ผู้บริโภคสื่อก็มีความจำเป็น โดยการรณรงค์หรือให้ความรู้ กับประชาชนให้เสพสื่ออย่างสร้างสรรค์และรู้เท่าทันสื่อเป็นสื่อจำเป็น เพื่อให้ผู้ชมมีวิจารณญาณในการเสพสื่อไม่ถูก ชักจูงหรือหลงเชื่อข่าวลวงได้ง่ายๆ โดยผู้บริโภคสื่อ สามารถใช้หลักการตั้งคำถาม 5 ข้อ เพื่อให้เกิดการรู้เท่าทันสื่อ ดังนี้

1. แหล่งที่มาของสื่อ/ใครคือผู้สร้างเนื้อหาสื่อนี้ขึ้นมา ?
2. มีวิธีการสร้างเนื้อหาสื่ออย่างไร ?
3. ผู้บริโภคสื่อแต่ละคนจะรับรู้เนื้อหาของสื่อต่างกันหรือไม่ อย่างไร ?
4. เนื้อหาสื่อชวนและปลุกฝังความคิดค่านิยมหรือทัศนคติเอาไว้มั้ย หรือละเว้นไม่นำเสนอ ?
5. เนื้อหาสื่อหวังประโยชน์บางอย่างหรือไม่และส่งมาให้เราเพื่ออะไร ?

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช)

การแชร์ ส่งต่อข้อมูลโดยไม่ตรวจสอบ

รัฐบาลมีความพยายามรณรงค์ให้ประชาชนตรวจเช็คข้อมูลข่าวสารก่อนที่จะแชร์ต่อไปในโลก ออนไลน์ ผ่านช่องทางออนไลน์ของภาครัฐ ทั้งนี้ รัฐบาลโดยกรมประชาสัมพันธ์ เปิดบัญชีแอปพลิเคชันไลน์ "ข่าวจริงประเทศไทย" เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง แก้ไขปัญหาข่าวเท็จในสื่อสังคมออนไลน์ โดยจะนำเสนอแต่เพียง ข่าวที่ถูกต้องเท่านั้น เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ติดตามข่าวสารนอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐก็ยังมีช่องทางอื่นๆ ให้ประชาชนตรวจเช็คข้อมูลในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านข่าวสาร เช่น Line@ข่าวจริงประเทศไทย

Facebook : realnewsthailand (กรมประชาสัมพันธ์)

Facebook : ชัวร์ก่อนแชร์

Twitter : @SureAndShareLine@TNAMCOT (สำนักข่าวไทย บมจ.อสมท)

Facebook (www.facebook.com/GCC1111)

Twitter (Follow@Twitter.com/GCC_1111) (ศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชน)

ด้านสุขภาพ เช่น Application Thaihealth (สสส.)

Application กตดุรู้โรค (สธ.)

Facebook : fanmophเพจกระทรวงสาธารณสุข

Facebook : ชัวร์ก่อนแชร์

ด้านการเงิน: Facebook : realnewsthailand

Facebook : ชัวร์ก่อนแชร์

ร้องเรียน ศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ผลเชิงประจักษ์ของการแก้ไขปัญหา

รัฐบาลโดยกรมประชาสัมพันธ์พยายามเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง แก้ไขปัญหาข่าวเท็จในสื่อสังคมออนไลน์ ผ่านไลน์แอด "ข่าวจริงประเทศไทย" อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เชื่อถือได้จากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริงต่อข่าวลวงที่มีการบิดเบือนข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนเกิดความเข้าใจผิด ตัวอย่างเช่น

✓ **อย่าเชื่อ!! ข่าวลือ หลอกหลวงผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เปิดบัญชีธนาคารออมสินช่วงเลือกตั้งจะได้รับเงิน 3,000 บาท**

กรณีที่มีประชาชนจำนวนมาก เดินทางมาเปิดบัญชีที่ธนาคารออมสิน เนื่องจากมีกระแสข่าวว่า รัฐบาลจะโอนเงินให้ 3,000 บาท โดยข่าวดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อปลายเดือนมกราคม 2562 ที่มีข่าวในสื่อออนไลน์ ระบุว่าประชาชนผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่จังหวัดอุทัยธานี โดยเฉพาะที่ธนาคารออมสิน สาขาหนองฉาง และสาขาบ้านไร่ มีข่าวลือให้ประชาชนเปิดบัญชีและทำบัตร ATM กับธนาคารออมสินเพื่อรับเงิน 3,000 บาทจากรัฐบาล

ต่อมาเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2562 ธนาคารออมสิน ได้มีการชี้แจงเผยแพร่ข่าวไปแล้วว่า ไม่เป็นความจริง รวมถึงได้มีการชักชวนทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ธนาคารออมสินสาขาทั่วประเทศ พร้อมทั้งติดประกาศประชาสัมพันธ์ที่สาขาด้วย ทำให้กระแสการแห่เปิดบัญชีจึงได้ลดลงตามลำดับ และเมื่อวันที่ 21-22 กุมภาพันธ์ 2562 ได้มีการแห่เปิดบัญชีในลักษณะดังกล่าวอีกครั้ง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ธนาคารออมสินสาขาอาจสามารถจังหวัดร้อยเอ็ด

ธนาคารออมสิน ขอยืนยันอีกครั้งว่ากระแสข่าวดังกล่าวไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด

✓ **กรมบัญชีกลาง ยืนยันการคำนวณเงินบำนาญให้กับผู้รับบำนาญยังคงใช้สูตรเดิม**

ตามที่มีข่าวเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ ว่าข้าราชการเกษียณ ให้ยื่นขอบำเหน็จบำนาญออนไลน์ได้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติได้รับร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญใหม่ เป็นตัวหารด้วย 30 หากรับราชการมากกว่า 30 ปี ก็ต้องคูณด้วย 30 ปี เท่านั้น และหากว่าง พบ. ดังกล่าวผ่านเป็นกฎหมาย ก็จะมีผลต่อกับข้าราชการที่มีชีวิตอยู่ รวมทั้งข้าราชการบำนาญ จะมีเงินเดือนขึ้น 5% ทุกปี

จากกรณีดังกล่าว โฆษกกรมบัญชีกลาง ได้ชี้แจงว่า กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลางไม่มีการเสนอเรื่องการคำนวณบำเหน็จบำนาญข้าราชการเกษียณแต่อย่างใด และยังคงคำนวณบำนาญตามสูตรเดิม ซึ่งคำนวณตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 ดังนี้

1. เงินเดือนเดือนสุดท้าย x เวลาราชการ ทหาร 50 (ไม่เกินเงินเดือนเดือนสุดท้าย) และตามพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539 (สมาชิก กบข.)
2. เงินเดือนเฉลี่ยหกสิบเดือนสุดท้าย x เวลาราชการ ทหาร 50 (ไม่เกิน 70% ของเงินเดือนเฉลี่ยหกสิบเดือนสุดท้าย)

ดังนั้น ข้อความที่มีการเผยแพร่ข้างต้นไม่เป็นความจริง สำหรับเงินเพิ่มจากอัตราบำนาญคือเงินช่วย ค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) รัฐบาลมิได้มีนโยบายให้ดำเนินการใด ๆ เช่นเดียวกัน

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

1. ประชาชนทั่วไปรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารเผยแพร่ในสังคมสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสารและนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้ถูกต้อง
2. ประชาชนมีทางเลือกในการรับสื่อและมีช่องทางในการตรวจสอบข้อเท็จจริงการรับข้อมูลข่าวสารมากขึ้น
3. ประชาชนมีภูมิคุ้มกันการรับสื่อและมีทางเลือกในการรับสื่อที่สร้างสรรค์มากขึ้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช) หมายเลขโทรศัพท์ประจำสำนักงาน กสทช. 02-670-8888 และ 02-271-0151-60, Call Center 1200
2. กองป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดทางเทคโนโลยีสารสนเทศ, กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หมายเลขโทรศัพท์ 02-1416747 โทรสาร 02-1438019 E-mail: pr@mdes.go.th

ที่มา : กรมสุขภาพจิต (<https://bit.ly/2E6RzQ2>)

: บทความวิจัย เรื่อง “ข่าวลวง: ปัญหาและความท้าทาย” โดย กสทช. (<https://bit.ly/2WoBHko>)